

ผลของการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถ
ทางการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

นางสาวอรอร ฤทธิกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-425-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF USING ORAL COMMUNICATION SKILLS ACCORDING TO INTERACTION
APPROACH TOWARDS SPEAKING ABILITY OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS
IN ELEMENTARY SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF OFFICE OF
BANGKOK PRIMARY EDUCATION**

Miss Oraon Ritklang

**คุนยวิทายทรพยากร
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University**

1996

ISBN 974-631-425-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์
ที่มีต่อความสามารถทางการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวอรอร ฤทธิกลาง

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ อัจฉรา ชิวพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *Santi B...* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Chomsri Ket* ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เคท)

..... *Asana Chivaporn* อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ อัจฉรา ชิวพันธ์)

..... *Patinnon Suthasart* กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปตินันท์ สุธาสาร์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อรอร ฤทธิ์กลาง : ผลของการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถทางการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (EFFECTS OF USING ORAL COMMUNICATION SKILLS ACCORDING TO INTERACTION APPROACH TOWARDS SPEAKING ABILITY OF PRATHOM SUKSA FOUR STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF OFFICE OF BANGKOK PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ. อัจฉรา ชิวพันธ์, 349 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถทางการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจา

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนประยูรวงศ์วาลี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยการจับคู่คะแนน ภาคความรู้วิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 เพื่อทดลองสอนการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์ และสอนตามปกติตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจา และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจา โดยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลของการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์ มีความรู้การใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาไม่สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์ มีความสามารถในการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาด้านการเล่าเรื่อง ได้แก่ การใช้สีหน้า ท่าทาง เมื่อเริ่มปรากฏตัว และการใช้ท่าทางและ/หรืออุปกรณ์การพูด ด้านการสนทนา ได้แก่ การพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ ความหมายได้ชัดเจน และการพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาอยู่ในระดับมาก

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของคณาจารย์ภาคประถมศึกษาที่
อบรมสั่งสอน ผู้วิจัยตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ อัจฉรา ชิวพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความ
เอาใจใส่ รวมทั้งให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. น้อมศรี เคท ประธานกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ปิตินันท์ สุทธิสาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณา
ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลา
ให้คำแนะนำ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และแผนการสอนให้เป็นอย่างดี

ในการวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากท่าน ผู้อำนวยการ คณะครู
อาจารย์ อาจารย์ประจำชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประจำกร โรงเรียน
วัดประยุรวงศาวาส สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ให้ความช่วยเหลือใน
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้
ขอขอบคุณ คุณอำนาจ ชนุรเวท พี่ น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจในการทำ
วิทยานิพนธ์ตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ
คุณพ่อ คุณแม่ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ส่งเสริมและให้กำลังใจจนสำเร็จการศึกษา

อรอร ฤทธิกลาง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความในการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ความหมายและความสำคัญของการสื่อสารทางวาจา.....	16
ประเภทของทักษะการสื่อสารทางวาจา.....	17
คุณค่าของทักษะการสื่อสารทางวาจา.....	27
ปัญหาของการสื่อสารทางวาจา.....	28
จุดประสงค์ของการสอนพูดตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	29
การสอนทักษะการสื่อสารทางวาจา.....	30
ทฤษฎีการสอนภาษา.....	35
ความหมายและความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์.....	37
ทฤษฎีนักปฏิสัมพันธ์.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางวาจา.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 49
	การเลือกตัวอย่างประชากร..... 49
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย..... 50
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 60
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 63
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 75
	รายการอ้างอิง..... 86
	ภาคผนวก..... 95
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 98
	ภาคผนวก ข แผนการสอนการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิด กลุ่มปฏิสัมพันธ์/แผนการสอนตามปกติ..... 99
	ภาคผนวก ค แบบทดสอบการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิด กลุ่มปฏิสัมพันธ์..... 329
	แบบประเมินทักษะการสื่อสารทางวาจาวัดความสามารถ การเล่าเรื่อง..... 341
	แบบประเมินทักษะการสื่อสารทางวาจาวัดความสามารถ การสนทนา..... 345
	แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม การใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์..... 347
	ประวัติผู้เขียน..... 349

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ชื่อแผนการสอนที่ใช้ในการทดลองสอน.....	59
2	วันและเวลาที่ใช้ในการทดลองสอน.....	61
3	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้การใช้ทักษะการสื่อสาร ทางวาจาก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	65
4	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้การใช้ทักษะการสื่อสาร ทางวาจาหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	66
5	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้การใช้ทักษะการสื่อสาร ทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์ก่อนและหลังการทดลองของ กลุ่มทดลอง.....	67
6	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ การกระจาย จากคะแนนความสามารถการใช้ทักษะการสื่อสารทาง วาจาจากแบบประเมินทักษะการสื่อสารทางวาจาวัดความสามารถทาง การเล่าเรื่องของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	68
7	การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ การกระจายจากคะแนนความสามารถการใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจา จากแบบประเมินทักษะการสื่อสารทางวาจาวัดความสามารถทางการ สนทนาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	70
8	วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การ กระจาย และการแปลความ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม การใช้ทักษะการสื่อสารทางวาจาตามแนวคิดกลุ่มปฏิสัมพันธ์.....	72